

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc C-64/16

**Associação Sindical dos Juizes Portugueses
proti
Tribunal de Contas**

(žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Supremo Tribunal Administrativo)

„Řízení o předběžné otázce – Článek 19 odst. 1 SEU – Prostředky právní ochrany – Účinná právní ochrana – Nezávislost soudců – Listina základních práv Evropské unie – Článek 47 – Snižování platů ve vnitrostátní veřejné správě – Úsporná rozpočtová opatření“

Shrnutí – rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 27. února 2018

1. *Členské státy – Povinnosti – Zavedení procesních prostředků nezbytných k zajištění účinné soudní ochrany – Dosah*

(Články 2 a 19 SEU; Listina základních práv Evropské unie, čl. 47 druhý pododstavec)

2. *Právo Evropské unie – Zásady – Právo na účinnou soudní ochranu – Zásada nezávislosti soudců – Dosah*

(Článek 19 odst. 2 třetí pododstavec SEU, Listina základních práv Evropské unie, článek čl. 47 druhý pododstavec)

3. *Členské státy – Povinnosti – Zavedení procesních prostředků nezbytných k zajištění účinné soudní ochrany – Dodržení zásady nezávislosti soudců – Vnitrostátní právní úprava týkající se dočasného snížení platů ve vnitrostátní veřejné správě – Porušení – Neexistence*

(Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU)

1. Článek 19 SEU, který vyjadřuje hodnotu právního státu potvrzenou v článku 2 SEU, pověřuje soudním přezkumem v unijním právním řádu nejen Soudní dvůr, ale i vnitrostátní soudy [v tomto smyslu viz posudek č. 1/09 (Dohoda o vytvoření jednotného systému pro řešení sporů týkajících se patentů) ze dne 8. března 2011, EU:C:2011:123, bod 66; rozsudky ze dne 3. říjen 2013, Inuit Tapiriit Kanatami a další v. Parlament a Rada, C-583/11 P, EU:C:2013:625, bod 90, jakož i ze dne 28. dubna 2015, T & L Sugars et Sidul Açúcares v. Komise, C-456/13 P, EU:C:2015:284, bod 45].

Samotná existence účinného soudního přezkumu sloužícího k zajištění dodržování unijního práva je inherentní existenci právního státu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 28. března 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, bod 73 a citovaná judikatura). Z toho vyplývá, že každý členský stát musí zajistit, aby orgány, které jakožto „soudy“ ve smyslu vymezeném unijním právem spadají do jeho systému procesních prostředků v oblastech pokrytých unijním právem, splňovaly požadavky na

účinnou právní ochranu. Ochrana nezávislosti takového orgánu je k zajištění uvedené právní ochrany zásadní, jak potvrzuje čl. 47 druhý pododstavec Listiny, který mezi požadavky plynoucími ze základního práva na účinný přezkum uvádí přístup k „nezávislému“ soudu.

(viz body 32, 36, 37, 41)

2. Záruka nezávislosti, která je inherentní poslání rozhodovat jako soud (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 19. září 2006, *Wilson*, C-506/04, EU:C:2006:587, bod 49; ze dne 14. června 2017, *Online Games a další*, C-685/15, EU:C:2017:452, bod 60, a ze dne 13. prosince 2017, *El Hassani*, C-403/16, EU:C:2017:960, bod 40), platí nejen na unijní úrovni pro unijní soudce a generální advokáty Soudního dvora, jak stanoví čl. 19 odst. 2 třetí pododstavec SEU, nýbrž také na úrovni členských států pro vnitrostátní soudy.

Pojem „nezávislost“ zejména předpokládá, že daný orgán vykonává své soudní funkce zcela samostatně, není hierarchicky vázán ani podřízen a od nikoho nepřijímá příkazy či pokyny jakéhokoliv původu, čímž je chráněn před vnějšími zásahy nebo tlaky, které by mohly narušit nezávislost rozhodování jeho členů a ovlivnit jejich rozhodnutí (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 19. září 2006, *Wilson*, C-506/04, EU:C:2006:587, bod 51, a ze dne 16. února 2017, *Margarit Panicello*, C-503/15, EU:C:2017:126, bod 37 a citovaná judikatura). Stejně jako neodvolatelnost členů dotčeného orgánu (viz zejména rozsudek ze dne 19. září 2006, *Wilson*, C-506/04, EU:C:2006:587, bod 51), představuje přitom platové ohodnocení těchto členů úměrné významu funkcí, které vykonávají, záruku vlastní nezávislosti soudců.

(viz body 42, 44, 45)

3. Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU musí být vykládán v tom smyslu, že zásada nezávislosti soudců nebrání tomu, aby se na členy Tribunal de Contas (Účetní dvůr, Portugalsko) vztahovala taková obecná opatření na snižování platů, o jaká se jedná ve věci v původním řízení a která souvisejí s odstraňováním nadměrného rozpočtového deficitu a programem finanční pomoci Evropské unie.

Tato opatření stanovila omezené krácení platů v procentní sazbě, která se lišila v závislosti na jejich výši. Nevztahovala se jen na členy Tribunal de Contas (Účetní dvůr), ale širě i na různé okruhy osob zastávajících veřejné funkce a osob působících ve veřejném sektoru, včetně zástupců moci zákonodárné, výkonné a soudní. Uvedená opatření proto nemohou být vnímána jako opatření přijatá specificky vůči členům Tribunal de Contas (Účetní dvůr). Jeví se naopak jako obecná opatření, jejichž cílem je přimět všechny osoby pracující ve vnitrostátní veřejné správě, aby přispěly ke snaze dosáhnout úspor za účelem splnění požadavku na snížení nadměrného rozpočtového deficitu portugalského státu. Konečně, jak vyplývá z názvu zákona č. 75/2014 a ze samotného znění jeho čl. 1 odst. 1, opatření na snížení platů zavedená tímto zákonem, která nabyla účinnosti dne 1. října 2014, byla dočasná. Za těchto podmínek nelze považovat opatření na snižování platů dotčená v původním řízení za zásah do nezávislosti členů Tribunal de Contas (Účetní dvůr).

(viz body 47–52 a výrok)